

Posudek rigorózní práce mgr. Ivony Turinské
Sen a skutečnost v textech Pražského lingvistického kroužku a Skupiny surrealistů

Ve své rigorózní práci si Ivona Turinská zvolila nelehký cíl – zmapovat vztah vůdčích představitelů Pražského lingvistického kroužku, teoretiků Romana Jakobsona a Jana Mukařovského, k osobnostem a dílům pražské Surrealistické skupiny. Jakkoli je tato vazba obecně známa a řada historiků a teoretiků na ni ve svých pracích poukazovala, je zvláštní, že dosud nikdo nepodrobil toto zajímavé téma hlubší analýze. Byla to tedy zřetelná výzva, kterou autorka vyslyšela a zhostila se jí nadmíru dobře.

Práci si Ivona Turinská rozčlenila přehledně do několika problémových okruhů. Věnuje se předně osobnímu založení kontaktů jednotlivých aktérů obou uskupení, skicuje základní společensko-kulturní vazby, které tyto vztahy dokreslují a umocňují a v důsledku ovlivňují stanoviska a myšlenkové postupy teoretiků a umělců. Vlastní jádro práce pak spočívá v pečlivé analýze proměn teoretických konceptů Jana Mukařovského a Romana Jakobsona ve světle jejich setkávání se surrealismem. Právě zde autorka velice výstižně pojmenovává vliv setkávání teoretiků s uměleckým konceptem, živou komunikaci s ním a jeho vliv na proměny teoretického náhledu (zde by práci rozhodně prospělo mimo jiné využití poměrně širokého korespondenčního materiálu, vydaného i dosud archivovaného, který tyto vztahy podstatně dokumentárně rozvíjí). Velice pěkně tento aspekt Ivona Turinská konkretizuje zejména v té pasáži své práce, kde se věnuje úvahám o problému torza a torzovitosti v surrealismu a strukturalistické estetice, umocňování jejich účinku ve sféře snu a podvědomí, které v důsledku znamenají nový způsob uměleckého

vyjádření problematizace lidské intimity a zároveň nový úhel v pohledu na hledání vnitřního scelujícího hlediska na život (v těchto souvislostech by bylo myslím užitečné více využít konfrontace se stanovisky Karla Teigehe). Právě zde spočívá jeden z aspektů, jehož prostřednictvím lze bezesporu dobře porozumět postupnému obratu k antropologickému rozměru strukturalistické poetiky a sjednocujícím hlediskům opřeným o tento základ, jež vrcholí například v obhajování principů pojmu sémantické gesto apod.

Rigorózní práce Ivony Turinské představuje vyrovnaný a podnětný výkon, a to nejen vzhledem k volbě tématu, ale zejména pro jeho rozvržení, propracovanost a pro vyzrálý způsob promýšlení teoretických a historických problémů.

Práci mgr. Ivony Turinské hodnotím jako výbornou a doporučuji ji jako podklad pro zahájení rigorózního řízení (PhDr.).

Praha, 8. dubna 2011

Doc. PhDr. Jan Wiendl, Ph.D.